

Streszczenie rozprawy doktorskiej
STEREOTYPIZACJA PŁCIOWA UCZNIÓW PRZEZ NAUCZYCIELKI.
POLSKO – SŁOWACKIE STUDIUM PORÓWNAWCZE”
Napisanej pod kierunkiem promotora: doc. Mgr. Mariany Sirotovej, PhD
i promotora pomocniczego: dr Estery Twardowskiej-Staszek

Niniejsza rozprawa doktorska wraz z zaprezentowanymi w niej wynikami badań wpisuje się w obszary pedagogiki, które lokują swój przedmiot zainteresowań na gruncie rodzajowych kontekstów edukacji.

W edukacji, jako jednej z praktyk społecznych swoje odbicie znajdują pryzmaty rodzajowe. Szkoła będąca instytucjonalnym narzędziem wpływów akcentuje w swoich działaniach akceptowane i dominujące kulturowo wartości, przekonania i normy na temat kobiecości i męskości. Czyni to poprzez formalne i nieformalne oddziaływania edukacyjne. Nauczyciele, jako jedni z głównych współorganizatorów środowiska szkolnego odgrywają w tym procesie znaczącą rolę, gdzie w świetle wyników badań, lokowani są raczej na pozycji strażników wartości androcentrycznych i patriarchalnego porządku, niż prorównościowych postaw. Stoi to w sprzeczności z ideą profesjonalnego kształcenia akademickiego, które w założeniu powinno pobudzać do krytycznej refleksji przyszłych pedagogów, zmiany stereotypowych przekonań i postaw poprzez dostarczanie uczestnikom kształcenia wiedzy w tym aspekcie.

Głównym celem pracy było przedstawienie analizy porównawczej tendencji do stereotypizowania płciowego uczniów przez słowackie i polskie nauczycielki, biorąc pod uwagę odmienne systemy ich kształcenia zawodowego. Autorka przeprowadziła badania teoretyczno- eksploracyjne w schemacie porównawczych z wykorzystaniem autorskiego narzędzia badawczego, osadzając przyjęte w pracy kategorie stereotypizacji płciowej w systemie pojęciowym teorii społeczno- poznawczej rozwoju ról płciowych Alberta Bandury i Kay Bussey.

Zgromadzone wyniki badań w pierwszej kolejności ukazują, jak proces edukacji profesjonalistów pracujących z dziećmi przekłada się na ich funkcjonowanie w roli zawodowej w zakresie szeroko rozumianej działalności edukacyjnej podejmowanej przez nich, a nawiązującej do postrzegania płci, jako kategorii kulturowo- społecznej. Ponadto, przyglądając się doświadczeniom socjalizacyjnym osób badanych oraz tendencjom kulturowo- społecznym panującym w ich krajach wyodrębniony został fakt, iż aspekt kształcenia zawodowego jest tylko jedną ze stron ich społecznego funkcjonowania, co wskazuje na ograniczoność jednostki w procesie budowania osobistej wizji tożsamości płciowej bez udziału i wpływu kulturowo- społecznych zasad.

Anna Cholewa